

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Generalforsamling

den 18. December 1915.

Den ledende Præsident, Kammerherre *Carl Bech*, aab-
nede Generalforsamlingen med følgende Udtalelse:

Maa jeg have den Ære at byde de Herrer Velkommen. Der er siden sidste Generalforsamling indtruffet forskellige smertelige Dødsfald, som jeg ikke kan lade være med at omtale her; jeg véd, at de Herrer gerne vil deltage med mig i Mindet om disse Mænd. Jeg nævner først Etatsraad *Rudolph Schou*, endvidere Jægermester *Skov*, Sekretær *S. P. Petersen*, Gaardejer *M. S. Holm*, Madebjerggaard, Etatsraad *Harald Branth*, Kammerherre *Lüttichau*, Etatsraad *A. Nygaard*, Kap-
tajn *Schroll* og Højskoleforstander *A. Jørgensen*, Høng. Alle disse Mænd har ved deres Dødsfald været omtalt i Pressen paa den smukkeste Maade og med den største Anerkendelse. Jeg skal ikke dvæle ved dem alle, men det maa være mig til-
ladt at nævne nogle ganske enkelte af dem, som i mange Aar paa den mest fremtrædende Maade har arbejdet for det danske Landbrug. Jeg skal først standse ved Sekretær *S. P. Petersen*, som med sjælden Ihærdighed og Dygtighed ofrede sig, kan jeg gerne sige, i hele sit Arbejde fra først til sidst for det landøkonomiske Foreningsvæsen. Han havde ved sin hurtige Opfattelse, sin lette glade Maade at tage Tingene paa og sin udmærkede Forstaaelse af Landbefolkningen Betingelser som ikke mange for at udrette meget. Vi kendte meget lidt til ham her; men vi kendte fra hans Pen mange udmærkede Artikler, der fremkom under Mærket p. p.; der var næsten altid noget fornuftigt og velgørende sundt over, hvad han skrev. Jeg kendte ham godt tidligere; for mange Aar siden var han Lærer i Grejsdalen, han gik videre ad Lærervejen og ofrede sig gan-

ske for det landøkonomiske Foreningsvæsen, saa han tilsidst blev Sekretær for de jyske Landboforeninger. De Herrer vil forstaa, at jeg har dvælet lidt ved ham, da jeg personlig har haft meget med ham at gøre. Etatsraad *Harald Branths* Navn er jo vel kendt af alle Husdyrbrugere; og alle, der interesserede sig for, hvorledes den unge Lærling skulde behandles, beundrede ham. Han deltog meget i den saakaldte Agravbevægelse, men jeg tror, vi var glædest ved ham, naar han gik og passede sine Ting hjemme; dér var han helt ud den rette Mand paa den rette Plads. Men hvor han kom hen, har han vakt Opmærksomhed. Kammerherre *Lüttichaus* Stilling indenfor det jyske Landbrug var fremtrædende i mange Aar; foruden at være Formand for de jyske Landboforeninger var han ledende Medlem af Hedeselskabets Bestyrelse. Her er det ikke Stedet at dvæle ved hans politiske Virksomhed, hvor han ogsaa vandt mange Venner; men mærkeligt var det dog ved *Lüttichau*, at hvor som helst han kom i Berøring med andre, vandt han altid Venner og Anerkendelse, ogsaa blandt Politikerne, selv om Bølgerne gik højt; og selv om Partipolitikerne ikke altid er meget elskværdige — det kan vel alle være enige om — ham mødte man altid med saa god Vilje, som man overhovedet kunde vise, fordi man vidste, at den gode Vilje ogsaa besjælede ham i fuldeste Maal. Etatsraad *Nygaard* har i lang Tid ikke haft med Landbruget at gøre, men i sin Tid var han Medlem af Bestyrelsesraadet her. Kaptajn *Schroll* var jo meget bekendt for sit Regnskabsvæsen. Alle disse Mænd, som jeg begyndte med at nævne, vil vi mindes her med Tak og Anerkendelse for, hvad de har været for det danske Landbrug. — Forsamlingen sluttede sig hertil ved at rejse sig.

Jeg skal derefter have den store Fornøjelse at gaa over til det første Punkt paa Dagsordenen:

Uddeling af 4 Præmier af „Gammeleje-Legatet“.

Dette Legat blev stiftet i 1903 af Proprietær *Zacho*, Gammeleje. I Fundatsen for dette Legat hedder det i § 5:

»Legatet ønskes uddelt som Ærespræmie enten ved Landmandsforsamlinger, Udstillinger eller lignende, eller til særlig fremragende Mænd eller Kvinder, der paa en eller anden Maade have gjort sig udmærket fortjente af det danske Landbrug. Med Præmien følger et passende Diplom med Angivelse af den Fortjeneste, der har fremkaldt Æresprisen. Præmien kan kun uddeles én Gang til samme Person.

Præsidiets staar frit i sit Skøn over de Fortjenester, der betinge Ærespræmien, men denne maa, som alt sagt, ikke være under 500 Kr. og skal hver Gang ledsages af et særligt Diplom. Skulde de opsparede Midler tillade, at der i et Aar uddeles mere end 1 Ærespræmie, vil der intet være til Hinder derfor, saafremt Præsidiets iøvrigt maatte finde Betingelserne tilstede.

Der bør finde offentlig Meddelelse Sted om enhver Ærespris, der uddeles.«

Den eneste Gang, Legatet hidtil har været uddelt, var i 1905, da Dyr læge *J. J. Schmidt* i Kolding modtog det for sin geniale Opdagelse af Kælvningsfeberens Aarsag. Der er faa Ting, som Landmanden har skattet højere end netop denne Opdagelse.

Paa et Bestyrelsesmøde i Oktober Maaned i Aar vedtog Bestyrelsesraadet enstemmigt at tildele en Præmie af Legatet til de 4 Statskonsulenter, der har været ansat i over 25 Aar, de Herrer *Harald Faber, J. Jensen, P. A. Mørkeberg* og *Åxel Appel*.

Det Diplom, der skal ledsage Præmierne, er saalydende:

»Det kgl. danske Landhusholdningsselskab har herved den Glæde at meddele Dem, at paa Forslag af Selskabets Præsidium har dets Bestyrelsesraad paa et den 12. Oktober 1915 afholdt Møde enstemmigt vedtaget at tildele Dem en Præmie paa 500 Kr. af Gammeleje-Legatet som Anerkendelse for det udmærkede Arbejde, De har udført i Landbrugets Tjeneste i den lange Tid, i hvilken De har virket som Statskonsulent.«

Harald Faber maa vi desværre savne ved denne Lejlighed, men man har underrettet ham om, at man agtede at tildele ham Legatet i Aar, og han har sendt os et Brev, hvori han smukt bringer Selskabet en oprigtig Tak. De andre Herrer har vi den Glæde at se tilstede her, og jeg skal nu tillade mig at overrække Dem Præmierne og Diplomerne.

Jeg maa maaske endnu tilføje et Par Ord i Anledning af dette Legats Uddeling. Det er altsaa, som allerede sagt, over 25 Aar, De kan se tilbage paa. Den Gang Institutionen traadte i Kraft, efter at den i Grunden havde været forberedt i en Aarrække — saaledes gaar det jo heldigvis, kan jeg sige, ved alt nyt, at der tænkes noget i Forvejen — var De de første, der tog fat paa det store Arbejde. Naar jeg nævner Kaptajn *la Cour* i denne Forbindelse, vil De forstaa, at jeg gør det fordi han omfattede Sagen med den største Interesse; mange Tanker udsprang fra hans geniale Hjerne; han hørte til det Sæt af Mænd, der som *Dalgas* og *Fjord* stod den danske Høj-

skole nær, som havde Minderne fra Krigen levende i sig og troede fast paa, at der indenfor vort Lands Grænser var meget at oprette til Gengæld for, hvad vi havde tabt udadtil, ikke saaledes at forstaa, at man derfor skulde have mindre Kærlighed til Sønderjyderne og tilsidesætte deres Sag. Det var noget nyt, De skulde gaa ind til. Man havde tænkt sig noget som Vandrelærere, praktiske Mænd, der gik fra Dør til Dør ude hos Landmændene, erfarne Folk, der kunde se tilbage paa, hvad de selv havde lært og oplevet hos andre og saaledes give gode Raad. Man tænkte sig en saadan Vandrelærer komme ind som en Ven af Huset, ikke blot som den kloge og erfarne, der kunde oplyse dem, men ogsaa som Vennen, man skattede indenfor de 4 Vægge; og ikke mindst skulde han være velkommen i Stalden og i Marken, naar han gik derud med Manden og hjalp ham. Saaledes blev det nu egentlig ikke; men jeg tror, at de Herrer, der kom til at staa i Spidsen for denne Gerning, alligevel har virkeliggjort den Tanke, idet De har dannet Skole, — efterhaanden har set en hel Del unge Mænd vokse op, der, skønt unge, dog er blevet rustede med en hel Del Teori, der kan være den praktiske Landmand til stor Nytte, og som de paa hensynsfuld Maade bringer til de gamle. Deres Gerning, mine Herrer, var det vanskeligt at gaa ind til; og det gælder om al vor Gerning og alle de Opgaver, der stilles os, at hvor meget vi end har bestræbt os for at løse dem saa godt som muligt, synes vi ofte, naar vi ser tilbage, at der er meget, vi gerne vilde have gjort endnu fuldkommere, skønt vi har gjort vort Arbejde med den bedste Vilje. For at Resultatet skal blive godt, er der her eet, som maa sættes som Hovedopgaven, foran den egentlige, praktiske, faglige Opgave, nemlig at komme til at staa i et forstaaende og godt Forhold til Befolkningen; det er den første Betingelse for et godt Udbytte af et Arbejde som Deres; og jeg tør sige, at De i en sjælden Grad har haft Evner og Vilje dertil; Resultatet er derfor ogsaa blevet saa godt, som det er.

Hvad jeg har sagt til Dem, mine Herrer, vilde jeg gerne, at *Harald Faber* ogsaa havde hørt. Han er jo kommet til en noget anden Virksomhed end de Herrer; men ogsaa om ham véd jeg fra Folk, der er bosat i London, at han, der saa godt har forstaaet at tale sit Lands Sag, ogsaa har gjort det paa en saadan Maade, at han vandt Venner derved, Venner, hos hvem han havde Indflydelse. De Herrer har alle set, at det er nødvendigt at vinde Indflydelse netop paa den Maade, og at det paa den anden Side er nødvendigt at tage Hensyn til alle Sider; ogsaa denne vanskelige Opgave tror jeg De alle har løst paa

den smukkeste Maade. Vi vil derfor takke Dem for alt, hvad De har udrettet for Landbruget i de mange Aar, De har været knyttet til Selskabet, og vi vil ønske, at de endnu i lang Tid maa kunne arbejde paa samme smukke Maade som hidtil, og at al den teoretiske og praktiske Indsigt, De har vundet, fremdes maa ligge og gro hos Dem, skønt De ikke længere er ganske unge. Vi bør aldrig staa stille, men altid arbejde paa at gaa endnu mere fremad; den Dag, man hører op med at lære, hører man op med at kunne virke; jeg haaber De endnu maa have mange lykkelige Aar at virke i — jeg er vis paa, at Befolkningen, baade paa Øerne og i Jylland, vil glæde sig over Deres Virksomhed. Den Tak, jeg bringer Dem fra Præsidiets, tør jeg derfor bringe Dem fra hele det danske Landbrug.

Statskonsulent *J. Jensen*: Som den ældste i Tjenesten af Statskonsulenterne skal jeg paa mine Kollegers og egne Vegne bringe Præsidiets vor erkendtlige og dybtføjte Tak for den smukke Hædersgave, det har overrakt os. Vi opfatter den som en Paaskønnelse af den Gerning, vi nu har røgtet, nogle af os op imod en Menneskealder, og det glæder os dobbelt, at denne Paaskønnelse er kommen fra vor nærmeste Foresatte, Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, som har fulgt os — ja, jeg kunde sige meget mere om, hvad det har gjort for os — men i alt Fald fulgt os og haft den bedste Forstaaelse af vor Virksomhed. Maa jeg endnu en Gang bringe Selskabet en hjærtelig Tak.

Den ledende Præsident: Jeg beder derefter Sekretær *Hertel* meddele Udfaldet af Valgene.

Sekretær *Hertel*: Der er ialt afgivet 118 Stemmesedler. Til Præsident er genvalgt Kammerherre *C. Bech* med 111 Stemmer, til Medlemmer af Bestyrelsesraadet: Forstander *H. P. Larsen* med 113 Stemmer, Professor, Dr. med. *B. Bang*, Inspektør *J. P. Leegaard* og Proprietær *C. Grut Hansen*, hver med 112 Stemmer, samt Forpagter *G. F. Schroll* med 111 Stemmer. Som nye Medlemmer er valgte: Hofjægermester *Schedt Juul*, Ravnholt, og Hofjægermester *N. Juel*, Mejlgaard, hver med 68 Stemmer.

Landboforeningernes Stemmegivning har givet følgende Resultat: Viborg Amt: Hofjægermester *Krabbe* til Hald, Randers Amt: Forpagter *Damsgaard-Sørensen*, Bjellerup Ladegaard, Aarhus Amt: Landbrugslærer *K. Bak*, Starupgaard, Svendborg Amt: Forpagter *J. Willumsen*, Anhof, Københavns Amt: Landbrugslærer *Chr. Christensen*, Tune, Bornholms Amt: Proprietær *P. Andersen*, Sejersgaard, og Odense Amt: Proprietær *V.*

Jespersen, Næsbyhoved. Til Revisor er genvalgt Godsforvalter *J. Holm*, Løvenborg, med 98 Stemmer. Til Medlem af Bestyrelsen for Fond til Landmænds Uddannelse er genvalgt Professor *B. Bøggild* med 110 Stemmer. Til Medlemmer af Belønningsudvalget er genvalgt Gaardejer *J. P. Jensen*, Toftegaard, og Godsinspektør *H. C. G. Tilemann*, Mosager. Til Medlem af Bogudvalget er genvalgt Forpagter *Chr. Sonne*, Rosenlund. Til Bestyrelsen for Korn- og Foderstofkontrollen i Københavns Frihavn er genvalgt Grosserer *G. Hage*, Proprietær *S. Friis*, Ordrup, og Sekretær *H. Hertel*.

Sekretæren oplæste derefter Navnene paa de i Aarets Løb indmeldte, som alle var optagne som Medlemmer. Medlemsantallet stiller sig derefter saaledes:

Ved Generalforsamlingen forrige Aar havde Selskabet	802 Medl.
Optagne i Aarets Løb er	23 —
	<hr/> 825 Medl.
Afgaaede ved Døden eller udmeldte	22 —
Selskabet har altsaa d. 18/12 1915	803 Medl.

Det reviderede Regnskab for Regnskabsaaret 1. April 1914 til 31. Marts 1915 fremlagdes med tilhørende Bilag til Medlemmernes Gennemsyn. Revisorerne havde fundet Regnskabet fuldstændig i Orden, og i Bestyrelsesmødet forud for Generalforsamlingen var der givet Regnskabsføreren Decharge.

Beretninger.

Om Selskabets almindelige Virksomhed afgaves følgende Beretning af

Sekretær *Hertel*: Foruden de sædvanlige 2 Tidsskrifter, Landøkonomisk Aarbog og Aarsberetningen, har Selskabets Medlemmer i Aar modtaget 2den Udgave af afdøde Inspektør *A. V. Tuxens* Skrift: Kortfattet Vejledning for Landvæsenslærlinge paa større Gaarde. Paa Selskabets Anmodning har Forpagter *Sonne* velvilligt gennemset Skriftet og foretaget de Ændringer, som Udviklingen i de 18 Aar, der er forløbet siden 1ste Udgave udkom, har nødvendiggjort. Flere Skrifter er planlagt allerede for Aar siden, saaledes en Haandbog i Rodfrugtdyrkning, en Bog om Landbrugets Ukrudtsplanter og et Skrift om Landboforeningslivet, Statsforanstaltninger til Landbrugets Fremme m. v., der skal være et Supplementsbind til *Krarup* og *Tuxens* Værk: Landbrugets Udvikling siden 1835. De kyn-

dige Mænd, der har lovet at udarbejde disse Bøger, har nu i en lang Aarrække bevaret deres frejdige Haab om, at de snart vil kunne aflevere Manuskripterne, og en Gang maa dette deres Haab vel blive opfyldt. — I Maj Maaned i Fjor udsatte Landhusholdningsselskabet en Prisopgave om Fedning, men da ingen af de indkomne Besvarelser var fyldestgørende, er Prisopgaven atter udsat i Aar. Endvidere har Selskabet, af Midler fra Brødr. Bendix' Jubilæumslegat, udsat 2 nye Prisopgaver i Aar: Tørring af Sædefrø og Opdræt af Heste. Endelig skal jeg erindre om, at Landhusholdningsselskabet har nedsat et Udvalg for at forberede en ny Fortegnelse over Bøger, passende for Sogne- og Landbrugsbiblioteker. En Række Forfattere er i Gang med at udarbejde de enkelte Afsnit af Fortegnelsen. Endnu kan det ikke siges, hvornaar denne vil være færdig til Udgivelse; men Prof. *Steenberg*, Udvalgets Formand, ringede mig op i Gaar og meddelte, at han havde faaet de fleste Manuskripter, saa han haabede, vi snart kunde se Ende paa Arbejdet.

Der er i Aar holdt 4 Foredrag i Selskabet, nemlig af Kreditforeningsdirektør *Blem*, Professor *Goldschmidt*, Læge *Hindhede* og Prof., Dr. phil. *Kølpin Ravn*. For 1916 er der foreløbig planlagt 9 Foredrag, som vil blive afholdt paa 6 Aftener.

Af Landvæsenkerlinge paa større Gaarde tjener der for Tiden 36 under Landhusholdningsselskabet, hvad der er lidt mindre end i de nærmest foregaaende Aar og lidt mere end i Aarene længere tilbage. For Tiden har Selskabet ingen Foderkerlinge og ingen Lærlinge paa mindre Gaarde.

Der er ikke indenfor Selskabet i 1915 nedsat noget nyt Udvalg eller ophævet noget gammelt. Et Udvalgs Arbejde er paa Grund af Verdenskrigen omtrent helt standset, nemlig den Virksomhed, som har været udfoldet af »Udvalget for Afsætning af dansk Sædefrø til Udlandet«; men forhaabentlig vil Arbejdet kunne optages igen, naar Krigen er forbi. Det var i Virkeligheden et ret betydeligt Arbejde, dette Udvalg allerede havde udrettet, og dets Arbejde havde allerede sat Frugt, men er altsaa nu desværre standset. Derimod er der udrettet et stort Arbejde af »Udvalget til Fremme af Jordens Grundforbedring ved Afvanding og Vanding« — et Arbejde, hvorom der senere paa Dagsordenen vil blive givet Meddelelse. En betydelig Virksomhed er ogsaa udfoldet af »Udvalget til Gedeavlens Fremme« og navnlig da af Formanden for det nedsatte Forretningsudvalg, Hr. Dyrlæge *O. P. Pjyndt*. Resultatet viser sig i en stigende Interesse for Gedeavlen, navnlig blandt Smaa-kaarsfolk, ved Oprettelsen af Avlsforeninger, Indkøb af gode

Stamdyr m. v. De af Regnskabsudvalget udarbejdede Regnskabsbøger er udkommet i nyt Oplag, og der er udsendt et Tillæg til Heftet »Prøveregnskab og Aarsopgørelse« med Angivelse af Fremgangsmaaden ved Beregning af skattepligtig Indtægt og ved Opstilling af Status. Salget af Regnskabsbøgerne gaar meget tilfredsstillende; de er nu indført til Brug i en Mængde Landbrugsskoler. Endelig kan det meddeles, at der i August Maaned af De samvirkende danske Landboforeninger, De samvirkende danske Husmandsforeninger, Andelsudvalget og Landhusholdningsselskabet blev valgt et Landbrugsraad paa 8 Medlemmer til at udtale sig enten om Sager, der forelægges det af Regeringen og Prisreguleringskommissionen, eller til selv i givet Tilfælde at fremkomme med Henvendelser til disse. Selskabets Repræsentanter i Raadet er Proprietær *Grut Hansen* og Forstander *Madsen-Mygdal*.

Statskonsulentvirksomheden er gaet sin rolige Gang. Hvad Selskabets egen Konsulentvirksomhed angaar, har *N. Otto Nielsen* i Riga, der i Fjor blev ansat som Selskabets Landbrugskonsulent i Rusland, i Aar fratraadt Stillingen, da han i Februar blev ansat som Danmarks Landbrugskonsulent samme Sted, foreløbig for 2 Aar at regne.

Af Understøttelser har Landhusholdningsselskabet, dels ved Hjælp af Julius Skrikes Stiftelses og dels af egne Midler ydet følgende: Statskonsulent *Mørkeberg* til Udarbejdelse af Familiestambøger 200 Kr., *M. Gormsen*, der den 1. Maj havde udtjent under Selskabet og ved Bedømmelsen fik 1. Karakter med Udmærkelse, 600 Kr. til sin Videreuddannelse; af Proprietær *Holms Legat* har *Lauge Olsen* faaet 500 Kr. til fortsat Studium paa Landbohøjskolen, Landbrugskandidat *Bondorff* ligeledes 500 Kr. til at gennemgaa et Fortsættelseskursus paa Skolen og Islænderen *G. S. Halsson* 160 Kr. Af Købmand *Sørensens Legat*, der uddeltes første Gang i Aar, er der tildelt 200 Kr. til følgende: Landvæsenseleverne *A. C. Jonassen* og *Erik Friis Hansen* til Ophold paa en Landbrugsskole, Frøken *Højlund* til Uddannelse som Sygeplejerske og *H. E. Eriksen* til Uddannelse som Købmand. Legatet skal jo ikke blot uddeles til Landbrugere, men ogsaa til unge Folk af andre Erhverv. Det aarlige Tilskud af 150 frcs., som Landhusholdningsselskabet sammen med De samvirkende Landboforeninger sender til *la commission internationale d'agriculture*, har det, lige saa lidt som i Fjor, kunnet afsende, men Beløbene vil blive sendte, naar Forholdene tillader det. Af Konferensraad *W. A. Hansens Legat* har Finmarken i Aar modtaget 420 Kr. Til næste Aar vil Beløbet tilfalde Island.

Om Uddelingen af 4 Ærespræmier af Gammeleje-Legatet er der givet Meddelelse, og om Uddelingen af Landhusholdningsselskabets Sølvbægre, af Belønninger af det Pedersen-Bjergaardske Legat og af Selskabets Duelighedsmedailler for Landboflid vil der senere blive givet Meddelelse.

Endvidere skal jeg meddele, at Landhusholdningsselskabet har foranstaltet en Indsamling til afdøde Kammerraad *Ander-sens* 2 Døtre, der lever under meget trange Kaar i København. Der er indkommet 4565 Kr. Herfor er der købt Livrenter til Damerne saaledes, at de faar 265 Kr. aarlig, saa længe de begge lever, medens den længstlevende faar 170 Kr. aarlig. Endvidere har de faaet udbetalt et kontant Beløb af cirka 550 Kr.

Paa Anmodning af Færøernes Landboforening har Landhusholdningsselskabet udtalt sig om et Forslag angaaende Oprettelsen af en Landbrugsskole og en Forsøgsanstalt paa Færøerne. Paa Selskabets Anmodning traadte de Herrer Etatsraad *P. Feilberg*, Statskonsulenterne *F. og K. Hansen*, Landbrugsskoleforstander *J. J. Hansen*, Lyngby, og Kontorchef under Hedeselskabet *C. Flensborg* sammen i et Udvalg for at gennemgaa og udtale sig om Forslaget, og Udvalgets Betænkning blev af Selskabet sendt til Færøernes Landboforening, fra hvilken Selskabet selvfølgelig har modtaget en Tak.

De aarelange Overvejelser angaaende Oprettelsen af et Forsøgs-mælkeri stunder nu forhaabentlig mod deres Afslutning. I November Maaned modtog Selskabet en udførlig Betænkning fra det Udvalg, der har været nedsat for at udarbejde Planer m. v. for et saadant Mælkeri. Betænkningen er sendt til de Sagkyndige og de Institutioner, der sammen med Selskabet har haft med Spørgsmaalet at gøre, og naar de har haft tilstrækkelig Tid til at gennemgaa og drøfte Betænkningen, indbyder Selskabet dem til et forhaabentlig sidste Møde om Sagen, der antagelig derefter tilstilles Ministeriet.

Der har i Selskabet af de 4 store Landbrugsorganisationer været afholdt 3 af de saakaldte tvangfri Møder; men om disse vil der senere blive givet Meddelelse.

Medens Selskabets Korrespondance med Institutioner, Foreninger og Private i Indlandet omtrent har haft samme Omfang som normalt, har de Henvendelser, Forespørgsler o. l., som det modtager fra Udlandet, i Aar været nede paa et Minimum — selvfølgelig paa Grund af Verdenskrigen.

Der var meget mere, man i og for sig kunde have draget frem, men det vilde lægge for meget Beslag paa Tiden. Jeg vil blot endnu sige, da det hører det forløbne Aars Virksom-

hed til, at Landbrugskand. *H. C. Larsen* har fratraadt sin Stilling som Selskabets Kasserer. Sagen kommer senere paa Dagsordenen, saa jeg skal ikke komme nærmere ind herpaa, men jeg vil gerne have Lov til her for Generalforsamlingen at udtale en Tak fra Hr. *Larsens* Kolleger i Sekretariatet for den personlige Elskværdighed, han i de mange Aar, vi har samarbejdet, altid har vist. Selv vil jeg dertil knytte min personlige Tak for den udmærkede Bistand, jeg i alle Forhold altid har faaet hos Hr. *Larsen*, en Bistand, som, selv da Hr. *Larsen* for nogle Aar siden fortrinsvis maatte indskrænke sit Arbejde til Kasserervirksomheden, dog aldrig har svigtet, naar jeg har henvendt mig til ham angaaende Selskabets almindelige Virksomhed. Jeg ønsker paa Generalforsamlingen at bringe Hr. *Larsen* hans Kollegers og min personlige Tak for udmærket og elskværdigt Samarbejde i de forløbne mange Aar.

»Fond til Landmænds Uddannelse«.

Beretning om Fondens Virksomhed i det 46. Forretningsaar, 1915, aflagdes af Sekretær *Hertel*:

Efter at den sædvanlige Meddelelse om Uddeling af Fondens Midler for indeværende Aar var udsendt, indkom 17 Ansøgninger om Understøttelse af Fonden.

Følgende 6, som for Tiden studerer paa Landbohøjskolen, fik Understøttelse: *Niels Aage Hansen, Jens Johannes Holm Hansen, Simon Nielsen, Kristian Peder Lauridsen, Thomas Hansen Thomsen* og *Gunnar Sigurdur Halsson*. De første 5 har faaet tilstaaet 20 Kr. maanedlig i 8 Maaneder, den sidste 12 Kr. maanedlig i 8 Maaneder.

Understøttelserne vil saaledes tilsammen udgøre 896 Kr., og da der var 899 Kr. 58 Øre til Raadighed, vil der altsaa blive et Overskud af 3 Kr. 58 Øre at overføre til næste Aars Regnskab.

Beretning fra Selskabets Konsulent i Mælkeribrug.

Der var omdelt et trykt Bilag, der toges til Efterretning uden Omtale.

Beretning fra Selskabets Konsulent i Fjerkræavl.

Der forelaa et trykt Bilag, som toges til Efterretning uden Omtale.

Meddelelse om Selskabets Kontrol med Korn og
Foderstoffer i Københavns Frihavn
i Aaret 1915.

Den ledende Præsident: Vi savner desværre i Aften Hr. Inspektør *James Høyer*, som paa Grund af forceret Arbejde ikke kan være til Stede; hans Arbejde er forøget i ganske overordentlig Grad. Han har imidlertid tilskrevet Sekretær *Hertel* nogle Oplysninger, som Hr. *Hertel* vil meddele.

Sekretær *Hertel:* Det er kun en ganske kortfattet Meddelelse, jeg har faaet fra Inspektør *Høyer*; han havde indtil for 8 Dage siden haabet at kunne være til Stede her i Aften, men Arbejdet er blevet saa overvældende, at hans Helbred ikke har slaaet til. Han har sendt mig nogle Tal, der belyser den enorme Stigning i Kontrollens Udvikling. Det kontrollerede Kvantum var i 1906: 152,000 Tons, i 1907: 122,000, i 1908: 105,000, i 1909: 97,000, i 1910: 84,000, i 1911: 113,000, i 1912: 113,000, i 1913: 99,000, i 1914: 71,000, men i 1915: ca. 160,000.

Naar de Herrer hører dette sidste Tal, vil De forstaa, at Hr. *Høyer* har været saa optaget, at det har slidt i højeste Grad paa hans Kræfter. I et andet Brev har han meddelt, at Skibene med Varer, der skal kontrolleres, ligger lige fra Islands Brygge til ud i Frihavnen, saa de maa arbejde næsten Døgnet igennem. Han beder derfor undskylde, at han ikke har kunnet være til Stede her for at give sine Meddelelser, som han gerne vilde have givet. Naar man hører denne Redegørelse, forstaa man, at det har været ham umuligt.

Den ledende Præsident: Fra Professor *Rørdam* foreligger der ikke i Aar nogen trykt Beretning; men Professoren har sagt, at han er villig til at give de Oplysninger, de Herrer muligvis kunde ønske. Jeg henstiller altsaa, om nogen har noget at spørge Professoren om i Anledning af hans Virksomhed i agrikulturkemisk Henseende, eller om Professoren selv har noget at meddele os? — Da dette ikke var Tilfældet, gik man over til den næste Sag:

Meddelelse om det landøkonomiske Rejsebureau.

Landbrugskandidat *Ib Windfeld:* Det landøkonomiske Rejsebureau har nu bestaaet i 4 Aar, men medens der indtil den 1. August i Fjor kunde noteres en meget stærk Stigning i Benyttelsen af Bureauet, har de nu herskende Forhold, der har vanskeliggjort Samkvemmet mellem Nationerne i en hidtil ukendt Grad, selvfølgelig bevirket, at Antallet af unge danske Landmænd, som søger til Udlandet, er aftaget stærkt, samtidig

med, at Antallet af Udlændige, der søger hertil for at studere det danske Landbrug, er svundet ind til et Minimum.

Fra unge Danske, som ønskede at komme til Udlandet, har man modtaget Henvendelse fra 28, deraf ønskede 10 at komme til England og Skotland, 8 til Rusland, 6 til Norge og Sverige, 2 til Amerika og kun 2 til Tyskland. Billedet er et noget andet end i de foregaaende Aar, hvor Strømmen jo i langt overvejende Grad er gaaet mod Syd.

For at erfare noget nærmere om, hvorledes Udsigterne var for unge danske Landmænd til at faa Pladser i England og Skotland, rettede man sidste Vinter en Forespørgsel til Hr. Landbrugskonsulent *Harald Faber* i London. Hr. *Faber* meddelte da, at det maatte antages, at der kunde faas Plads i Skotland som hidtil; der vilde muligvis dér være en Del mindre Arbejdskraft paa Grund af Krigen, og de fleste Steder, hvor de før har haft Danske, har de været godt fornøjede med dem. I England stillede Sagen sig noget anderledes, da man der er mere sky eller ængstelig overfor Udlændinge. Der er dog en Del unge Danske, som desuagtet er rejst til England i Aar, og som ogsaa har faaet Plads derovre.

Hr. *Faber* gør i sin Skrivelse opmærksom paa, at de fleste unge Danske kommer til England med for lidt Kendskab til Sproget. Jeg tror, at det er af den allerstørste Betydning for de unge Danske, der rejser ud, at de har nogenlunde Herredømme over vedkommende Lands Sprog.

Bureauet modtog ogsaa en Del Forespørgsler angaaende Pladser i Rusland, og man henvendte sig derfor til Statskonsulent *N. Otto Nielsen* i Riga og bad ham undersøge, hvorledes Udsigten var for danske Landmænd til nu under Krigen at faa Plads i Rusland. Af den Skrivelse, man modtog fra Hr. *Nielsen*, fremgik det, at med Hensyn til alle de praktiske Stillinger, det være sig som Godsinspektører, Forvaltere, Mejeribestyrere eller Elever, da gælder det som første Betingelse for en Ansættelse, at Vedkommende, foruden at være dygtig oplært til sit Fag, er i Besiddelse af de fornødne Sprogkundskaber, og det tilføjes, at det kan ikke noksom indprentes alle de unge Mennesker, som søger Stillinger ved det russiske Landbrug, hvor overordentlig vigtigt det er, forinden deres Afrejse til Rusland, at sætte sig noget ind i Landets Hovedsprog. Af de talrige Henvendelser fra Danske, som søger Plads ved Landbruget i Rusland, vil man se, hvor let de i de allerfleste Tilfælde gaar hen over dette Kardinalpunkt og bestandig fremhæver Kendskabet til Engelsk, som jo er ret værdiløst, da det saa at sige kun tales og forstaas i Havnebyerne,

og til Fransk og Tysk, som kun er af underordnet Betydning. Nej, det er Russisk, man maa lægge sig efter, thi lige saa utænkkelig en udelukkende fransktalende Forvalter vil være paa en af de danske Herregaarde, lige saa umulig er en dansktalende eller, lad os hellere sige, ikke russisk talende Godsfunktionær i Rusland. Som man vil se, er det atter Sproget, der her fremdrages som en af de første Betingelser for at komme frem i Rusland.

Under Hensyn til den foreliggende Krigssituation anfører Hr. *Nielsen*, at han paa det indstændigste vil fraraade danske Landmænd at tage til Rusland, inden Freden er sluttet, thi selv for Danske, som i mange Aar har været bosat derovre og kender Forholdene til Bunds, er Situationen for Tiden saaledes, at den kræver en ikke saa ganske ringe Takt og Agtpaagivenhed for at klare de mange Skær i Hverdagslivet.

Af større Fællesrejser har Bureauet i Aar kun planlagt en enkelt mod 18 i Fjor, nemlig for Eleverne fra Alnarp, som under Ledelse af Professor *Weibull* og Lektor *Forsberg* gæstede Danmark i Begyndelsen af August Maaned.

Antallet af Enkeltpersoner, som har ønsket at rejse her i Landet i indeværende Aar, har ogsaa indskrænket sig til ganske faa.

Endelig har Bureauet i det forløbne Aar været Mellemmand mellem en Del Familier fra Tysk-Polen og disses Slægtinge, der ved Krigens Begyndelse var blevet internerede som Civilfanger i Rusland, og man har videresendt saavel Breve som Penge til disse.

Sluttelig skal jeg blot nævne, at den franske Udgave af en kortfattet Beskrivelse af det danske Landbrug endnu ikke er udsendt; man har ikke fundet Anledning til under de nuværende Forhold at fremskynde Trykningen deraf. Oversættelsen er blevet revideret, og dette Arbejde er nu saa vidt færdigt, at Bogen kan blive trykt i det kommende Aar.

Den ledende Præsident: Det har jo været ganske ekstraordinære Forhold for Bureauet at virke under, men det at holde Gerningen gaaende har jo sin Betydning; forhaabentlig kommer der bedre Tider, hvor Rejserne vil blive optaget i det gamle Omfang.

(Sluttes).

Storbritanniens og Irlands Indførsel af Landbrugsprodukter i Aaret 1915*).

Til Bretland indførtes der i de sidste 3 Aar:

Af	1915 Mill. £	1914 Mill. £	1913 Mill. £
Korn og Mel for	112,4	79,7	85,5
Levende Kvæg og Faar	»	0,05	0,3
Al Slags Kød	86,3	63,1	56,4
Smør	27,0	24,0	24,1
Ost	11,1	8,0	7,0
Æg	6,1	8,7	9,6
Ialt...	242,9	183,5	182,9

Den samlede Indførselsværdi af disse Landbrugsprodukter var altsaa ca. 4416 Mill. Kr. mod ca. 3330 Mill. Kr. i 1914 og ca. 3323 Mill. Kr. i 1913. I 1915, sammenlignet med 1914, indførtes der omtrent den samme Mængde Korn og Mel, noget mere Kød og lidt mere Ost, men lidt mindre Smør og betydelig mindre Æg. For disse Tilførsler overstiger Indførselsværdien i 1915 den for 1914 med godt 1000 Mill. Kr.!

For Danmarks 3 store Udførselsartikler stiller Forholdet sig saaledes:

Af Smør indførtes:

Fra	1913 Cwts	1914 Cwts	1915 Cwts
Rusland	751,414	616,380	1,017,507
Sverige	332,331	270,138	129,505
Danmark	1,706,759	1,749,072	1,327,100
At overføre...	2,790,504	2,435,590	2,474,112

*) Efter Trade and Navigation of the United Kingdom, London.

Fra	1913 Cwts	1914 Cwts	1915 Cwts
Overført...	2,790,504	2,435,590	2,474,112
Nederlandene.....	153,172	183,999	44,622
Frankrig.....	248,579	273,810	352,090
Amerikas foren. Stater.....	164	7,844	77,130
Argentina.....	72,418	55,704	82,947
Australien.....	588,399	433,802	371,670
Ny Zeeland.....	251,663	357,920	374,898
Kanada.....	813	3,151	24,401
Andre Lande.....	33,316	32,092	53,525
Ialt...	4,139,028	3,983,921	3,855,395

Tabellen viser, at Smørindførselen fra Rusland er vokset med 400,000 Cwts, men fra Danmark formindsket med 422,000 Cwts. Dette skyldes formentlig bl. a., at Mælkemængden her i Landet i 1915 har været noget mindre end normalt, særlig paa Grund af den mangelfulde Sommergræsning og den stedfundne Formindskelse af Besætningerne. Nederlandene, Sverige og Australien har ligeledes formindsket deres Tilførsler, medens de øvrige i Tabellen nævnte Lande har forøget dem, men Udslagene til den ene eller den anden Side er ikke meget store.

Af Bacon indførtes:

Fra	1913 Cwts	1914 Cwts	1915 Cwts
Danmark.....	2,334,945	2,714,707	2,063,221
Amerikas foren. Stater.....	1,803,371	1,522,958	3,529,599
Kanada.....	243,522	342,286	864,185
Andre Lande.....	476,052	518,029	66,372
Ialt...	4,857,890	5,098,080	6,523,377

Tilførselen fra Danmark er altsaa gaaet ned med ca. 650,000 Cwts, hvad der vel for en væsentlig Del skyldes den Tilbagegang, der har fundet Sted i vor Svinebestand: ved Kreaturtællingen i Juli 1914 udgjorde denne 2,5 Mill. Stkr., men ved Tællingen i Maj 1915 kun 1,9 Mill. Stkr., d. v. s. at den var formindsket med godt 23 pCt. De forenede Stater i Amerika har forøget deres Tilførsler med 2 Mill. Cwts, og fra Kanada er der indført over $\frac{1}{2}$ Mill. Cwts mere.

Af Æg indførtes:

Fra	1913	1914	1915
	St. Hundr.	St. Hundr.	St. Hundr.
Rusland	11,453,277	6,870,827	3,074,156
Danmark	4,264,943	4,315,900	2,657,835
Tyskland	533,740	406,374	»
Nederlandene	977,350	1,192,286	874,013
Frankrig.....	702,281	632,947	1,970
Italien.....	845,789	874,193	4,
Østrig-Ungarn.....	833,651	911,674	»
Andre Lande.....	1,938,919	2,701,084	3,635,218
Ialt...	21,579,950	17,905,285	10,247,960

Som man ser, har alle Hovedleverandørerne i meget betydelig Grad formindsket deres Kontingent, saaledes at Bretlands samlede Ægimport i 1915 var ca. 44 pCt. mindre end i 1914 og ca. 53 pCt. mindre end i 1913. For Danmarks Vedkommende maa Tilbagegangen antagelig for en væsentlig Del bl. a. søges deri, at da det i Fjor ofte var i høj Grad vanskeligt for ikke at sige umuligt at skaffe de Foderstoffer til Veje, som netop egner sig for Fjerkræet, var Ægproduktionen mange Steder betydelig mindre end normalt.

Værdien af det indførte danske Smør, Bacon og Æg er for de 3 sidste Aar i den engelske Statistik opgjort til:

	1913	1914	1915
	£	£	£
Smør	10,657,589	11,038,637	10,221,398
Flæsk	8,865,670	9,936,454	9,128,847
Æg.....	2,296,843	2,546,979	1,863,527
Ialt...	21,820,102	23,522,070	21,213,772

Disse 3 Produkters samlede Indførselsværdi var altsaa i 1913 ca. 397 Mill. Kr., i 1914 ca. 428 Mill. Kr. og i Fjor ca. 385 Mill. Kr.

De Svingninger, der har fundet Sted i Tilførslerne til Bretland af de her nævnte 3 Produkter er vel betydelige, men dog ikke saa store, som man paa Forhaand var tilbøjelig til at tro. — Ogsaa hvad Kornindførselen angaar har der fundet betydelige Svingninger Sted. Saaledes er t. Eks. Importen af Hvede, Byg og Havre fra Rusland, der i 1914 var henholdsvis

$7\frac{1}{3}$, $5\frac{1}{2}$ og 1 Mill. Cwts, i 1915 gaaet ned til 0,8 Mill. Cwts Hvede og helt standset af Byg og Havre. Derimod er Hvedeindførselen fra Argentina vokset fra $6\frac{1}{2}$ til godt 12 Mill. Cwts og fra De forenede Stater fra 34 til $41\frac{1}{2}$ Mill. Cwts; fra det sidste Land kom der endvidere over 5 Mill. Cwts Havre mere end i 1914. Majstilførselen steg i Fjor med $9\frac{1}{2}$ Mill. Cwts, hvad der skyldes den større Indførsel fra Argentina (44 Mill. i 1915 mod $28\frac{1}{2}$ Mill. i 1914); derimod var Indførselen af Majs fra Donaulandene omtrent helt standset.

Endelig kan det anføres, at Kartoffelindførselen er gaaet meget betydelig tilbage. Den var $9\frac{1}{2}$ Mill. Cwts i 1913, $3\frac{1}{3}$ Mill. Cwts i 1914, men kun 2 Mill. i Fjor.

Hvorledes Tilførselen af Levnedsmidler vil stille sig i indeværende Aar, er ikke godt at sige, men endnu mere usikkert bliver Spørgsmaalet, naar Verdenskrigen er forbi. Maaske vil Storbritanniens Forsyning med Levnedsmidler glide ind i sit gamle Leje, men muligvis vil nye Traktat- og Toldforhold bringe større eller mindre Afvigelser i det tilvante. Den, der lever, vil faa det at se.